

ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବାରିପଦା ଏକ ସିଂହାବଲୋକନ

ପ୍ରଶାନ୍ତ ବେହେରା

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ୟୋତିର୍ଗମୟ ଜଗତର ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଓଡ଼ିଶାର ଗୌରବମୟ ଐତିହ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରା ଯେପରି ସୁଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରିପାରିଛି, ତା'ର ଯେତେ ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ ମଧ୍ୟ କମ୍ ମନେ ହେବ । ଏଣୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ଗାଇ ଉଠିଛନ୍ତି—

“ଭାରତ ସରରେ ଉତ୍କଳ କମଳ
ତା'ମଧ୍ୟେ କେଶର ପୁଣ୍ୟ ନୀଳାଚଳ ।”

ଏହି ନୀଳାଚଳ ଧାମ ପୁରୀ ପରି ଆଉ ଏକ ଧାମ ‘ବାରିପଦା’ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କରିପାରିଛି ।

ବିଶ୍ଵର ସଂରକ୍ଷିତ ଜୈବମଣ୍ଡଳ ଶିମିଳିପାଳ ଶୋଭାଶ୍ରୀରେ ବିମଣ୍ଡିତ ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ବନାଞ୍ଚଳ ପ୍ରବଣ ମୟୂରଭଞ୍ଜରେ ଭଞ୍ଜବଂଶୀ ରାଜାମାନେ ଶାସନ କରିଆସୁଥିଲେ । ଷୋଡ଼ଶ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ବାସୁଳୀ ଭଞ୍ଜ ନାମରେ ଜଣେ ରାଜା ଏଠାରେ ଶାସନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଔରସରୁ ଏବଂ ଗଂଗବଂଶର ରାଜଜେମାଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆସିଥିବା ବେଳେ ଗଜପତି ମହାରାଜା ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ ତାଙ୍କ ରୂପ ଗୁଣରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ କନ୍ୟା ସହିତ ବିବାହ କରାଇଦେଲେ । ବିବାହ ପରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ବାରିପଦାରେ ରାଜବାଟି ନିର୍ମାଣ କରି ସୁଖରେ ରହିଲେ ।

ମହାରାଜା ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ପରମ ଶିଷ୍ୟ ଥିଲେ । ଐତିହାସିକ ନଗେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବସୁ ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି, ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ ଚୈତନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ସହିତ ଜଗନ୍ନାଥ ବଳଭଦ୍ର ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ନିକଟରେ ରଖି ପ୍ରତ୍ୟହ ପୂଜା କଲାପରେ

ଭୋଜନ କରୁଥିଲେ । ୧୫୪୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ପ୍ରତାପ ରୁଦ୍ରଦେବ ତୀର୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ବୃନ୍ଦାବନ ଯାତ୍ରା କରିବା ରାସ୍ତାରେ ଝିଅ ଛାଇଙ୍କୁ ଦେଖା କରିଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବାରିପଦା ଅଭିମୁଖେ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପୁର(ବାରିପଦାଠାରୁ ଦଶ କିମି ଦୂର)ଠାରେ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଛାଇଙ୍କ ନିକଟକୁ ଖବର ଗଲା । ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଗଜପତି ଶେଷନିଦ୍ରା ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର, ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ସହିତ ଚୈତନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିର ଯଥାବିଧି ପୂଜା ବ୍ୟବସ୍ଥା

କରିଦିଆଗଲା । ମହାରାଜାଙ୍କ ମର ଶରୀରକୁ ସେହିଠାରେ ସଂସ୍କାର କରି ସମାଧି ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା । ରାମଚନ୍ଦ୍ରପୁର ପ୍ରତାପୁର ନାମରେ ଖ୍ୟାତହେଲା । ସେହିଦିନଠାରୁ ଦିଅଁଙ୍କର ପୂଜା ଯଥାରୀତି ଚାଲିଛି, ହେଲେ ଗଜପତିଙ୍କ ସମାଧି ବୁଢ଼ାବଳଙ୍ଗର ବାଲୁକା ରାଶିରେ ପୋତି ହୋଇଯାଇଛି ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ଶ୍ଵଶୁର ଘର ପୁରୀକୁ ଯାଇଥିବା ସମୟରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଦୈନିକ ସେବା ଏବଂ ରଥଯାତ୍ରା ଦେଖି ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲେ । ହେରାପଞ୍ଚମୀରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଦେବଦାସୀମାନେ ଯେଉଁ ଗୀତ ଗାଆନ୍ତି, ତାହାଶୁଣି ସେ କେତେକ ଗୀତ ଲେଖୁଥିଲେ । ସେ ସବୁ ପରେ ଦେବଦାସୀ କଣ୍ଠରେ ଆବୃତ୍ତି କରାଯାଉଥିଲା । ଯଥା—

ମହା ମହା ମନୋରମ ସାଗର
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ତ୍ରିଦଶ ଈଶ୍ଵର
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାଥ କମଳାବର
(ଆହେ) ଚଉଦ ବ୍ରହ୍ମଣ୍ଡ ପ୍ରଭୁ ଠାକୁର
ମହାପ୍ରଭୁ ସ୍ଥର
ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ଭାଷେ ଏ ଗିର ।

୧୫୪୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଶ୍ଵଶୁର ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପରେ ମହାରାଜା ଜଗନ୍ନାଥ ଭଞ୍ଜ ଇହଲୀଳା ସମ୍ବରଣ କଲେ । ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ନୀଳକଣ୍ଠ ଭଞ୍ଜ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଶାସନଭାର ଗ୍ରହଣ କଲେ । ନୀଳକଣ୍ଠ ତାଙ୍କର ତିନି ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ କରିଥିଲେ । ୧୫୬୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ନୀଳକଣ୍ଠ ଭଞ୍ଜଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ବୈଦ୍ୟନାଥ ଭଞ୍ଜଙ୍କୁ ଶାସନଭାର ଅର୍ପଣ କରାଗଲା । ବୈଦ୍ୟନାଥ ଭଞ୍ଜ ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଈଷ୍ଟଦେବ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯାତ୍ରା କଲେ । ଅଠରନଳା ନିକଟରେ ରାତିରେ ଶୋଇଥିବା ସମୟରେ ଜଗତ ଠାକୁର ଜଗନ୍ନାଥ ତାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେଲେ ଏବଂ ବାରିପଦା ଫେରିଯାଇ ସେଠାରେ ତାଙ୍କର ଏକ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ କହିଲେ । ଗରିବ ପ୍ରଜାମାନେ ଏତେଦୂର ଆସିପାରୁ ନଥିବାରୁ ସେଠାରେ ଦୈନିକ ଦର୍ଶନ ଦେବେ ବୋଲି ସ୍ଥିଷ୍ଟ କରିଦେଲେ । ସ୍ଵପ୍ନାଦେଶ ପାଇ ମହାରାଜା ବାରିପଦା ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ । ମନ୍ଦିର କିପରି ତିଆରି ହେବ ତାର ନନ୍ଦା ଏବଂ କାରିଗର ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଗଜପତି ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବଙ୍କ ନିକଟକୁ ମହାରାଜା ବୈଦ୍ୟନାଥ ଭଞ୍ଜ ଦୂତ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ମଧ୍ୟ ସବୁପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ

ମଧ୍ୟ ସ୍ଵପ୍ନରେ ମୁକୁନ୍ଦଦେବଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଗଜପତି ମୁକୁନ୍ଦଦେବ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନନ୍ଦା ଏବଂ କାରିଗର ପଠାଇଲେ । ୧୫୭୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଏହି ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶେଷ ହେଲା । ଭଞ୍ଜଭୂମି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବରେ ପୂତ ପାବନ ହେବା ସହିତ ଧନ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ପୁରୀର ଗଜପତି ମହାରାଜା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବଙ୍କ କାଞ୍ଚି ଅଭିଯାନ କାଳରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ଥିବା କପ୍ତିପଦା ରାଜ୍ୟର ରାଜା ବସନ୍ତ ବିରାଟ ମାନଧାତା ଅପୂର୍ବ ବୀରତ୍ବର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯାହାକି ମୟୂରଭଞ୍ଜ ସହିତ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପୁରୀର ମଧୁମୟ ସମ୍ପର୍କର ସ୍ଵାକ୍ଷର ବହନ କରେ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ କାଞ୍ଚି ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାସ୍ତ ହେଲା ପରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶରଣାପନ୍ନ ହେଲେ । ମହାପ୍ରଭୁ ତାଙ୍କୁ ସ୍ଵପ୍ନରେ କପ୍ତିପଦା ରାଜା ବସନ୍ତ ବିରାଟଙ୍କୁ ଡକାଇ ସେନାପତି ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ନିଶ୍ଚିତ ଜୟଯୁକ୍ତ ହେବ ବୋଲି କହିଲେ । ଏହାପରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ ରାଜା ବସନ୍ତ ବିରାଟଙ୍କୁ ତାଙ୍କି ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ । ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ କେନ୍ଦୁଝରର ରାଜା ଗୋବିନ୍ଦ ଭଞ୍ଜଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ରାଜା ବସନ୍ତ ବିରାଟ ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦ ଭଞ୍ଜଙ୍କ ନେତୃତ୍ବରେ କାଞ୍ଚି ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏଥିରେ ଗଜପତି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ ବିଜୟମଣ୍ଡିତ ହୋଇ କାଞ୍ଚି ରାଜାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କଲେ ଏବଂ ରାଜଜେମାଙ୍କୁ ବିବାହ କଲେ । ଏହି ଯୁଦ୍ଧକାଳରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଏବଂ ବଳଭଦ୍ର କଳାଘୋଡ଼ା ଏବଂ ଧଳା ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ପାଇକ ବେଶରେ ଯାଇ ମାଣିକ ଗଉଡୁଣୀଠାରୁ ଦହି ପାନ କରିବା ସହିତ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ଉପାଖ୍ୟାନ ରହିଛି । ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମାଟିର ଏହି ମହାନ୍ ବୀର ପୁରୁଷଙ୍କର ବୀରତ୍ବର କାହାଣୀ ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାର ଅଲିଭା କାହାଣୀ ହୋଇ ରହି ଆସିଛି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ମହାରାଜା ବୈଦ୍ୟନାଥ ଭଞ୍ଜ ବାରିପଦାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ରଥଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରରେ ଲେଖାଅଛି—

ଭଞ୍ଜେନ ବୈଦନାଥେନ
ପ୍ରସାଦସ୍ତୁ କୁତୋମୁଦା

ସେ ଜଣେ ପ୍ରଜାନୁରଞ୍ଜକ ନରପତି ଥିଲେ । ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ବ୍ୟତୀତ ରାଧା ମୋହନ ମନ୍ଦିର ଏବଂ ରସିକରାୟ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ସେ ପୁରୀ ଓ କନୌଜରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ

ଆଣି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ନିମନ୍ତେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ରାଜସଭା ପଣ୍ଡିତ ଏବଂ ବିଦ୍ବାନମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଳଙ୍କୃତ ହେଉଥିଲା । ୧୫୬୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ବେଳକୁ ତତ୍କାଳୀନ ପୁରୀ ଗଜପତି ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ଘନିଷ୍ଠତା ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ କଳାପାହାଡ଼ ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ତିନି ଠାକୁରଙ୍କୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବା ଫଳରେ ବାରବର୍ଷ ମନ୍ଦିରରେ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା ବନ୍ଦ ରହିଥିଲା । ୧୫୭୫ରେ ବାରିପଦାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା ପରେ ୧୫୮୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୫ବର୍ଷ ଧରି ନୀଳାଚଳ ନିବାସୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ଏଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟ ପୂଜା ପାଉଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ୧୫୮୦ ମସିହାରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ଗଜପତି ଆସନ ଅଳଙ୍କୃତ କରି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ନବକଳେବରର ଆୟୋଜନ କରିବା ସହିତ ରଥଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ପୁରୀ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ବଡ଼ଠାକୁର ହିଁ ବାରିପଦାରେ ପୂଜା ପାଉଥିବା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ । ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରକ୍ଷା କରି ପ୍ରତ୍ୟହ ଏଠାରେ କିଛି ସମୟ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବାର ଲୋକବିଶ୍ଵାସ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଆସୁଅଛି ।

ବୈଷ୍ଣବୀୟ ପରମ୍ପରାକ୍ରମେ ବାରିପଦାର ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରର ନାମକରଣ କରାଯାଇଅଛି ‘ହରିବଳଦେବ ଜୀଉ’ । ପୁରୀ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ କେତେକ ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ରତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଛପନ ପଉଟି ଅନ୍ନ ଭୋଗ ଲାଗୁଥିବା ବେଳେ ବାରିପଦାରେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ଅନ୍ନଭୋଗ ଲାଗିଥାଏ । ମାଟି କୁଡୁଆ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏଠାରେ ଶାଳପତ୍ରରେ ଭୋଗ ପରସା ଯାଇଥାଏ । ଏଠାକାର ଗରିବ ଆଦିବାସୀଙ୍କର ଖଳିପତ୍ରକୁ ଅତି ଆଦରରେ ଆପଣେଇ ନେଇଥିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ଏଠାରେ ଠାକୁରଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଦଳା ଖେଚୁଡ଼ି, ରାମଲୋଚକ ଏବଂ ଆରିସା ପିଠା ଭୋଗହୁଏ । ବାରିପଦା ମନ୍ଦିର ଆକାର ଛୋଟ ଏବଂ ଏଠାରେ ଆନନ୍ଦ ବଜାର

ନାହିଁ । ପୁରୀରେ ନରେନ୍ଦ୍ର ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ହେଉଥିବା ବେଳେ ଏଠାରେ ହେମ ସାଗର ବା ରତ୍ନ ସାଗରରେ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ହୋଇଥାଏ । ସେଠାରେ ତିନି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିରକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନିଆଯାଉଥିବା ବେଳେ ଏଠାରେ ଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିର ନାହିଁ, ରାଧାମୋହନ ମନ୍ଦିରକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ମାଆ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ରଥକୁ ଏଠାରେ କେବଳ ମହିଳାମାନେ ଟାଣନ୍ତି । ପୁରୀରେ ପହଣ୍ଡି ଦିନ ରଥଟଣା ହେଉଥିବା ବେଳେ ଏଠାରେ ପହଣ୍ଡି ପର ଦୁଇଦିନ ରଥଟଣା ଯାଇଥାଏ । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଠାକୁରଙ୍କ ନୀତି ସରିବା ପରେ ଏଠାରେ ନୀତି ସମ୍ପାଦନା କରାଯାଏ । ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ନବକଳେବର ହୁଏ କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ କେବଳ ପଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥାଏ । ରଥ ଉପରେ ଗଜପତି ମହାରାଜା ନିଜେ ଛେରାପହଁରା କରୁଥିବା ବେଳେ ଏଠାରେ ମହାରାଜାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ଛେରାପହଁରା କରିଥାନ୍ତି । ବାରିପଦାରେ ୧୦୦ଜଣ ସେବାୟତ ରହିଥିବା ବେଳେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଏମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବହୁ ଅଧିକ ।

ଏହିପରି ପାରମ୍ପରିକ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ଵାସରେ ବାରିପଦାର ହରିବଳଦେବ ଜୀଉ ମନ୍ଦିର ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମାନ୍ୟତା ପାଇପାରିଛି । ହଜାର ହଜାର ଭକ୍ତଙ୍କର ଏଠାରେ ସମାଗମ ହୋଇପାରୁଛି । ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତରନାଥ ପତିତପାବନ । ସେ ସର୍ବନାମ ଓ ସବୁରି ହୃଦୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ । ସେ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିର ରକ୍ଷକ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା । ଉତ୍ତର ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ସାଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ର ବାରିପଦାଠାରେ ବିରାଜମାନ କରି ପୂଜା ପାଇଆସୁଥିବାରୁ ମାଟି ମାଆ ଧନ୍ୟ ହୋଇପାରିଛି ।

ଅଧ୍ୟାପକ

ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ, କପ୍ପିପଦା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
ଦୁଆସାହି, ମୟୂରଭଞ୍ଜ

